

PREZENTACJA OZNACZENIA CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO W ŁAŃCUCIE

Posted on 19 kwietnia 2023

W przeddzień 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim, w Łąncucie odbyła się ceremonia prezentacji oznakowania cmentarza żydowskiego, który znajduje się przy ul. Moniuszki. Oznaczenie powstało w ramach Programu oznakowania cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, realizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Uroczystość odbyła się w ramach centralnych obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków na Zamku w Łąncucie.

Program „Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”

Z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Instytut Dziedzictwa realizuje program „[Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej](#)”, którego głównym celem jest identyfikacja i upamiętnienie cmentarzy żydowskich, materialnego śladu obecności społeczności żydowskiej na ziemiach polskich – odnalezienie miejsc, w których się znajdują, opisanie ich i docelowo oznakowanie.

Dotychczas podczas wizji terenowych i ogólnych kwerend potwierdzano lokalizację 1163 cmentarzy, z czego fizycznie oznakowano 38 obiektów. Specjaliści Narodowego Instytutu Dziedzictwa oszacowali stan zachowania obiektów. Określono również czytelność historycznych granic oraz istnienie elementów upamiętniających.

Cmentarz żydowski przy ul. Moniuszki w Łąncucie

Stary cmentarz żydowski w Łąncucie został założony na początku XVII w. na wzgórzu, przy obecnej ul. Moniuszki 15. W czasie II wojny światowej cmentarz został zdewastowany, a na jego terenie pozostały jedynie fragmenty macew. Pod koniec XX wieku, dzięki inicjatywie rabina Mendla Reichberga, zostały odbudowane dwa ohele. Większy stoi nad grobem cadyka Naftalego Cwi Horowica z Ropczyc. Mniejszy wzniesiono nad grobem cadyka Eleazara, syna CwiElimelecha Szapiro, z Dynowa.

W przeddzień 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim cmentarz żydowski w Łąncucie został oznakowany specjalną tablicą w formie macewy z inskrypcją w języku polskim i hebrajskim. Na tablicy jest umieszczony kod QR, który prowadzi strony

zabytek.pl, gdzie znajduje się informacja na temat cmentarza i społeczności żydowskiej.

W imieniu Sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalnego Konserwatora Zabytków, dr. Jarosława Selina, list do zebranych odczytała Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, dr hab. Katarzyna Zalaszińska:

- Cmentarze żydowskie są materialnym śladem obecności społeczności żydowskiej na ziemiach polskich i nośnikiem pamięci o wielonarodowej, wieloreligijnej tradycji kulturowej I i II Rzeczypospolitej. Podstawowym imperatywem jest zatem, aby były szanowane tak, jak szanowane są miejsca święte dla innych religii. (...) Na przestrzeni ostatnich czterech lat wyznaczono do oznakowania 36 cmentarzy żydowskich. (...) Mam nadzieję, że cmentarz żydowski w Łąncucie stanie się przykładem właściwego upamiętnienia „zapomnianych nekropolii”, niezbędnego dla zachowania polskiego dziedzictwa.

W uroczystości udział wzięli:

Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego; Adam Krzysztoń, Starosta Łąncucki; Rafał Kumek, Burmistrz Miasta Łąncuta; Robert Godek, Dyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, Beata Kot, Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków; Bartosz Podubny, Zastępca Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; Adam Dylewski, Kierownik Sekcji Dokumentacji Dziedzictwa Żydowskiego, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN; Krzysztof Żaba, p.o. Dyrektora Muzeum - Zamek w Łąncucie; Piotr Zubowski, Dyrektor Muzeum Kresów w Lubaczowie; Piotr Puchta, Dyrektor Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego; Józef Weininger, współprzewodniczący Zarządu Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi; Waldemar Rataj, Dyrektor Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej; Wit Karol Wojtowicz, były Dyrektor Muzeum - Zamek w Łąncucie; dr Anna Czerwińska-Walczak, Zastępca dyrektora NID, Elżbieta Ofat, Zastępca dyrektora NID.

Kolejne ceremonie prezentacji oznaczenia cmentarzy żydowskich odbędą się w maju w miejscowościach: Przysucha (woj. mazowieckie) oraz Zawiercie-Kromołów (woj. śląskie).

Ceremonia prezentacji oznakowania cmentarza żydowskiego została przeprowadzona w ramach realizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa programu „Oznakowanie cmentarzy żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej” finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

